

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

מספר בקשה: 6

לפני כבוד השופט אלי ברנד

סאיד עיסא – משיב

תובע

נגד

1. חה"כ איתמר בן גביר – מבקש
2. מאיר דוד חי אטינגר

נתבעים

ב"כ המבקש: עו"ד ישי גיספן
ב"כ המשיב: עו"ד ענת אשבל

פסק - דין בעניין הנתבע 1 בלבד

1. לפני בקשת המבקש, המכהן כחבר בכנסת ישראל, לסילוק התביעה נגדו על הסף עקב החסינות העניינית המוקנית לו מכח היותו חבר הכנסת.

רקע

2. התובענה בהליך העיקרי היא תביעת לשון הרע נגד המבקש ונתבע נוסף העוסקת בפרסומים שהעלה כל אחד מהם לרשת החברתית פייסבוק מתוכם עולה כי המשיב ארגן בשנת 2020 קבלת פנים למחבל משוחרר בהגיעו לכפר קאסם מתוקף היותו יו"ר ועד העם במקום.

3. תחילה העלה הנתבע הנוסף לרשת פייסבוק פרסום שזו לשונו –

"העיתונאי @nadav_eyal פרסם ב"ידיעות אחרונות", כתבת חנופה והלל לסעד עיסא יו"ר "ועד העם" בכפר קאסם שניצח לטענתו את @itamarbengvir מה שהוא 'שכח' לציין בין השאר זה שעיסא (בתפקידו בועד העם) היה ב-2020 ממארגני קבלת הפנים למחבל מכפר קאסם שהורשע בסיוע לרצח וניסיון לחטוף חיילים עבור חמאס"

4. לאחר המלל המצוטט לעיל באה הפנייה לרשת החברתית טוויטר וצילום כתבה (שבנספח לכתב התביעה מופיע באופן קטוע), כאשר המשיב טען כי לצד המלל פורסמה גם תמונה המציגה אותו כמי שנשא את האסיר המשוחרר על כתפיו בקבלת הפנים בעוד שלטענתו מעולם לא ארגן קבלת פנים לאסיר משוחרר והתמונה המופיעה בפרסום היא תמונה משפחתית של האסיר המתקבל על ידי בני משפחתו בעת שחרורו מן המאסר.

5. כפי העולה מכתב התביעה, בעקבות פרסום זה של הנתבע הנוסף העלה המבקש לרשת פייסבוק פרסום משלו אליו צורף פרסומו הקודם של הנתבע הנוסף, בו נאמר כך –

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

"תראו את הפייק עיתונאי הזה נדב אייל. הולך ללקק למי שארגן קבלת פנים למחבל. העיקר לרדת על בן גביר. בושה!
נדב אייל | Nadav Eyal"

6. בגין שני פרסומים אלו הוגשה התובענה שלפני, הכוללת עתירות לחיוב הנתבעים בפיצוי כספי סטטוטורי בגין פרסום לשון הרע בסך 50,000 ₪, להורות להם לפרסם התנצלות בכל מקום בו פורסמו פרסומים אלו וכמובן לחייבם בהוצאות משפט.
7. בעקבות המצאת כתב התביעה הוגשה הבקשה שלפני, הכוללת גם עתירת המבקש להארכת המועד להגשת כתב הגנה מטעמו עד להכרעה בבקשה זו לה נעתרתי, ולאחר שהוגשה תשובת המשיב באה עת ההכרעה.
8. מטעמי יעילות לא אפרט בנפרד את כל טענות הצדדים והפניותיהם לפסיקה והללו יידונו אגב הילוכי בשלב הדיון וההכרעה, רק בקליפת אגוז אבהיר כי המבקש טוען כי עומדת לו החסינות המהותית כחבר הכנסת נגד ניהול תובענה זו כפי שפורשה בפסיקה בעוד שהמשיב טוען כי אין להעניק למבקש את מטריית החסינות כפי שהוחלה בפסיקה ולמצער יש לערוך בירור עובדתי טרם ההכרעה בשאלה זו, גם זאת על פי הפסיקה שצוטטה.

המסגרת הדיונית

9. סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951 (להלן: "החוק") מורה כהאי ליסנא –

"(א) חבר הכנסת לא ישא באחריות פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה משפטית, בשל הצבעה, או בשל הבעת דעה בעל פה או בכתב, או בשל מעשה שעשה – בכנסת או מחוצה לה – אם היו ההצבעה, הבעת הדעה או המעשה במילוי תפקידו, או למען מילוי תפקידו, כחבר הכנסת.
(א1) למען הסר ספק, מעשה לרבות התבטאות, שאינם אקראיים, של חבר הכנסת שיש בהם אחד מאלה, אין רואים אותם, לענין סעיף זה, כהבעת דעה או כמעשה הנעשים במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו כחבר הכנסת:
(1) ...

- (3) הסתה לגזענות בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני;
- (4) תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או במעשי טרור נגד מדינת ישראל או נגד יהודים או ערבים בשל היותם יהודים או ערבים, בארץ או בחוץ לארץ."

10. החוק כולל הוראות חסינות נוספות המוקנות לחברי הכנסת מתוקף תפקידם, אולם סעיף זה עוסק במה שנהוג להגדיר חסינותם המהותית של חברי הכנסת שהיא נושא המחלוקת שלפני.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

11. כפועל יוצא מן החסינות המוקנית לחברי הכנסת קובע סעיף 13(1) לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 כי אחד המקרים שלא יישמשו עילה למשפט אזרחי או פלילי (להבדיל מן הסעיפים המסדירים את ההגנות מפני תביעות על פי חוק זה) הוא – "... פרסום המוגן לפי סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951"

12. קולמוסים רבים נשתברו סביב פרשנות הוראת סעיף 1 לחוק וזיקתה לפרסומים שונים של חברי כנסת אשר נטען כי מהווים לשון הרע, וכך קבע בית המשפט העליון זה מכבר (בע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' אברהם בן משה, פ"ד כב(2) 427, 436-437 (1968) מפי כב' הנשיא (כתוארו אז) שמעון אגרנט ז"ל. ההדגשות בכל ציטוט להלן הן שלי ואינן במקור, אלא אם יאמר אחרת במפורש) –

"זכותו של חבר בית-הנבחרים להשמיע, בפורום הזה או מחוצה לו, את השקפותיו שלו על השאלות הפוליטיות "המנסרות", ללא הרגשת מורא ופחד ובלי חשש בלבד, פן יבולע לו על-ידי מאן דהוא, אשר אותן ההשקפות אינן אהודות עליו או המשוכנע שהן הוות סכנה לעם – זכות זו אינה אלא בבואה מוחשית של הקשר ההדוק הקיים בין העקרון של חופש הביטוי והוויכוח לפעולתו התקינה של התהליך הדמוקרטי.

לא זו בלבד, אלא עקב החשיבות הגדולה אשר מייחסים לאספקט האחרון של העקרון הנדון, ראה המחוקק להעניק לחברי הכנסת מערכת שלמה של זכויות-יתר, שמטרתן להבטיח שכל אחד מהם יוכל להביע את דעותיו ולגבש את עמדותיו, באשר לבעיות המדיניות התובעות פתרון והחלטה, בצורה חפשית וגלויה ובלי שיהא חייב לתת את הדין עליהן לאדם או לרשות כלשהם. כוונתי לזכויות החסינות, למיניהן, הנזכרות בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951, ואשר אחת מהן היא זו שנקבעה בסעיף 1(א):

...

וראה סעיף-קטן (ג): "חסינותו של חבר הכנסת לפי סעיף זה (=סעיף 1 לחוק – א"ב) תעמוד לו גם לאחר שחדל להיות חבר הכנסת". חשובה גם ההוראה הבאה בסעיף 13(א) לחוק;

"הכנסת רשאית, בהחלטה, ליטול מחבר הכנסת את החסינות לגבי

אשמה מסויימת, וכן ליטול חסינות אחרת או זכות הנתונות לו לפי חוק

זה, חוץ מחסינות או זכות הנתונות לו לפי סעיף 1..."

הדברים הכתובים בסיפא של ההוראה הזאת משמיעים לנו, שזכות החסינות, עליה מדובר בסעיף 1, איננה ניתנת לשלילה על-ידי הכנסת ונושאת איפוא אופי אבסולוטי. והאם אין להסיק מזה, כי המחוקק ראה במתן ערובה חשובה זו לחופש הדעה והביטוי של כל אחד מחברי הכנסת, לצורך מילוי תפקידו, משום ענין

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

ששכרו בשביל המדינה עולה על כל הפסד העלול לצמוח לה כתוצאה מהבעת דעה מסויימת על-ידי חבר פלוני מעל בימת הכנסת, אף אם היה בכך שימוש לרעה בזכות החסינות האמורה. שאם לא תאמר כן, הנך פותח פתח - כך שקל המחוקק - לעריצות מטעם הרוב בכנסת כלפי מיעוט קטן, אשר השקפותיו אינן מקובלות על הרוב, דבר הנוגד את עקרונות הדמוקרטיה.

מכאן גם יוצא, שזכויות-החסינות האמורות לא הוענקו לחברי הכנסת בשל ענינו הפרטי כביכול של כל אחד מהם ליהנות מהן, אלא רק מחמת האינטרס שיש לציבור בפעולתו התקינה של התהליך הדמוקרטי, הוא התהליך של בירור ה"אמת" המדינית מכוח שקלא וטריא מילולית ועל-ידי החלפת דעות באורח חפשי, כפי שנתבאר לעיל."

13. בבג"ץ 620/85 ח"כ מוחמד מיעארי נ' יו"ר הכנסת, ח"כ שלמה הלל, פ"ד מא(4) 169, 204-206 (1987), להלן: "פס"ד מיעארי", בפסקה 15 לחוות דעת כב' הנשיא (כתוארו אז) מאיר שמגר ז"ל הנושאת את הכותרת "החסינות המהותית" נקבע כך –

"הנבחרים נהנים מחסינות לא רק לגבי כל אמירה (בכתב או בעל-פה) אלא גם על כל המעשים (שעניינם התפקיד, כפי שעוד יפורט), הנעשים לא רק בכנסת אלא גם מחוצה לה. לפי לשונו של החוק, הבעת הדעה או המעשה האחר עוטים חסינות מהותית, לא רק אם נעשו במסגרתו של מילוי התפקיד הפרלמנטרי אלא גם אם נעשו רק למען מילוי של תפקיד זה. לענין משמעותו של מטבע הלשון "למען מילוי תפקידו" ופרשנותו יש להדגיש, כי הוא הובא בהוראת החוק הנ"ל לצד הביטוי "במילוי תפקידו" ובנוסף לו; היינו, אנו למדים מהצבתם של שני הביטויים הללו זה לצד זה, כי הביטוי "למען מילוי תפקידו" בא להוסיף להיקף החסינות אל מעבר למה שהיה מתכסה, לו ננקט הביטוי "במילוי תפקידו" בלבד, וכי לא הסתפקו בביטוי "למען מילוי תפקידו" בלבד, למרות שהוא יכול היה להתפרש בעמדו בגפו ככולל גם את "במילוי תפקידו", וזאת, ככל הנראה, כדי למנוע כל ספק בדבר רוחב היריעה.

...

העיקר בחסינות המהותית הוא לאפשר לחבר הכנסת למלא את תפקידו כשליח ציבור ולומר את דברו - אם בדברים ואם בהצבעה - באופן החופשי ביותר, ללא מורא ופחד מפני צעדים שיינקטו כלפיו בעקבות פעולתו האמורה"

(כב' הנשיא שמגר ז"ל חזר על דברים אלו גם בבג"ץ 1843/93 רפאל פנחסי, סגן שר וחבר-כנסת נ' כנסת ישראל, פ"ד מט(1) 661, 725 (1995), להלן: "הלכת פנחסי").

14. בהלכת פנחסי עסקו שופטי ההרכב בשאלה האם חלה על פעילות מסויימת של חברי הכנסת החסינות המהותית לאור הקביעה כי – "החברות בכנסת אינה הופכת "לעיר מקלט" לחברי-

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

כנסת המבצעים עבירות פליליות תוך כדי ביצוע תפקידם כחברי-כנסת" (שם, עמ' 687), ולשם כך הציעו מספר מבחנים –

א. מבחן מתחם הסיכון הטבעי, אשר הוצג על ידי כב' המשנה לנשיא (כתוארו אז) השופט אהרון ברק כך (שם, עמ' 686) –

"על-מנת לשמור על עצמאותו ועל חופש פעולתו של חבר הכנסת, וכן על פעולתה התקינה של הכנסת עצמה, מוענקת לחבר הכנסת חסינות עניינית. חסינות זו מוענקת לו לעניין כל פעולה בלתי חוקית שניתן לראות בה אופן ביצוע בלתי נאות של פעולה חוקית שהיא בגדר תפקידו של חבר הכנסת, ובלבד שפעולה בלתי חוקית זו כה קרובה מבחינה עניינית לתפקיד של חבר הכנסת, עד כי ניתן לומר כי היא כרוכה לה והיא מהווה חלק מהסיכון הטבעי שכל חבר-כנסת נתון לו. גישה זו לנקודת האיזון הראויה מבטיחה כי החסינות העניינית תהווה מגן בפני סכונים שהם כרוכים וטבעיים לתפקידו של חבר הכנסת, בלא שתהווה היתר לניצול התפקיד לרעה".

ב. מבחן הזיקה ההגיונית, אשר הוצג על ידי כב' הנשיא שמגר ז"ל כך (שם, עמ' 727) –

"6. ... החסינות היא פועל יוצא מן הכוונה להקנות לחבר הכנסת חופש בפעולותיו בתפקידו ולמענו. ... מן ההן משתמע גם הלאו: אין די בכך שחבר הכנסת ביצע עבירה בזמן היותו חבר הכנסת כדי לזכות בחסינות. כן אין די בכך שביצע עבירתו בעת מילוי תפקידו. חייבת להיות זיקה הגיונית בין התפקיד ומילוי לבין המעשה אשר לגביו מוענקת לו החסינות.

7. תפקידו של חבר הכנסת מתבטא בפעילות מדינית ופרלמנטרית בכנסת ומחוצה לה. אם עקב פעילות זו, במהלכה ובאופן הכרוך בה ... אין המדובר בעבירה המבוצעת לשמה בעת היותו של המבצע חבר-כנסת, אלא בעבירה המתבצעת במהלך הפעילות כחלק אינטגרלי מן הפעילות הלגיטימית ובעניין נגרר או משני לה.

קיום הזיקה המתחייבת בין התפקיד לבין העבירה הנמחלת עקב החסינות, או היעדרה של הזיקה, מאפשרים קביעת החיץ בין עבירה אשר עליה חלה החסינות המהותית לבין זו שאינה מוגנת כאמור."

ג. מבחן הרלוואנטיות, אשר הוצג על ידי כב' השופט (כתוארו אז) אליעזר גולדברג ז"ל כמקרה פרטי של מבחן הסבירות וכדלקמן (שם, עמ' 722) –

"3. משטר דמוקרטי מתאפיין בזיקתו ההדוקה לעקרון חופש הביטוי, ובכך בא לידי ביטוי "כלי העבודה" העיקרי שהועמד לרשות חברי-הכנסת. אולם אין כל סיבה לומר כי חופש הביטוי של חבר כנסת הוא בלתי מוגבל ... כשמנוצל חופש זה ואין להבעת הדעה ולא כלום עם מילוי התפקיד או למען מילוי התפקיד, ממילא נשמט הבסיס להענקת החסינות.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

אכן, הזיקה בין דברים שאמר או שכתב חבר הכנסת לבין תפקידו (או למען תפקידו) אינה ניתנת להגדרה, ולפיכך עלינו להיזקק בעניין זה למבחן הסבירות. דהיינו, השאלה היא אם חבר-כנסת סביר היה מבצע אותה עבירה בנסיבות אותו מקרה, במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו, כשכל ספק בעניין מחייב מסקנה בדבר קיומה של הזיקה בין הבעת הדעה ובין מילוי התפקיד או למען מילוי התפקיד.

4. ...

5. עד כאן לגבי הבעת דעה (בעל-פה או בכתב) של חבר הכנסת, בין שהיא במסגרת מילוי תפקידו ובין שהיא למען מילוי תפקידו, והיוצא מדברינו כי הביטוי "למען מילוי תפקידו" חובק הבעת דעה המבטאת את השקפת עולמו הפוליטית והחברתית של חבר הכנסת. אולם לא הרי הבעת דעה כהרי מעשה אחר ... על-פי מבחן הרלוואנטיות, זיקתה של הבעת דעה אסורה לתפקידו של חבר-כנסת הדוקה מזיקתו של מעשה אסור אחר, שכן חבר הכנסת ממצה את תפקידו בעיקר בדרך של הבעת דעתו. מידת החיוניות כי חבר-כנסת יבטא עצמו באמצעות מעשה אחר פחותה ממידת חיוניותה של הבעת דעה ..."

15. באוחזי בשולי גלימת שופטים אלו, אלו שאינם בין החיים ויבדל לחיים עמנו, אעיר כי המרחק בין שלושת המבחנים אינו גדול וכולם עניינם קיומו של קשר חיוני ומתבקש בין תפקיד המפרסם כחבר כנסת לבין הפרסום ובעובדה שחופש הביטוי הוא מכלי העבודה העיקריים של חברי הכנסת החיוניים לקיומו של דיון ציבורי פורה, שהוא נשמת אפה של הדמוקרטיה. לאור חיוניותו של חופש הביטוי לפעילות חברי הכנסת קבע כב' השופט גולדברג ז"ל כי במקרה של קיום ספק בשאלת הזיקה של הבעת דעה לתפקידו של חבר הכנסת ככזה פועל הספק לטובתו ועל כן – "מחייב מסקנה בדבר קיומה של הזיקה בין הבעת הדעה ובין מילוי התפקיד או למען מילוי התפקיד", להבדיל ממעשה אחר שאינו הבעת דעה.

16. בתי המשפט בישראל יישמו עקרונות ומבחנים אלו בבואם להכריע במקרים רבים אשר הובאו לפתחם בהם נתבעו חברי כנסת בקשר לפרסום כזה או אחר, ובאחד המקרים שנדונו – בו כינה חבר כנסת אדם אחר נטול עבר פלילי בכינוי "עברייני" בפרסומים שונים – הבהיר בית המשפט את שחשוב להבהיר גם עתה (ת"א (שלום י-ם) 17496-02-22 אביר קארה נ' רחמים בן יהודה (8.5.2022) פסקאות 13-14. הגופן המוגדל קיים במקור) –

"13. כפסע יש בין ביטוי תוקפני-אך-עדיין-לגיטימי-מלכתחילה שהיה יכול הנתבע להשמיע כלפי התובע (והאחרים שהיו עמו) לבין ביטוי שהוא, לכאורה, 'מעבר לגבול' של השיח הלגיטימי (הביטוי אשר ביסוד התביעה דנן).

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

זהו בדיוק מתחם הסיכון הטבעי. הביטוי "עבריינים" הוא הביטוי אשר יש סיכון שחבר כנסת המגיב לאירוע שהתרחש (בזיקה ישירה לכהונתו כחבר כנסת) ינקוט בו - ובדיוק בעניין זה פועלת חסינותו המהותית של חבר הכנסת. 14. תכליתה של החסינות האמורה איננה להוות נדבך אחרון של הגנה משפטית בסיומו של הליך מלא, אלא חסם מקדמי אשר במקרים המתאימים (כגון דא) יסיר מחבר הכנסת מלכתחילה את עולו של ניהול הליך משפטי בשל התבטאות, גם אם קיצונית, שהשמיע במסגרת תפקידו ובזיקה לו."

17. עתה באה העת להכריע בבקשה שלפני על פי המבחנים האמורים.

דיון והכרעה

18. עיון בפרסומים נושאי תובענה זו מלמד כי לפרסומו של המבקש קדם פרסום של הנתבע הנוסף בו נמתחה ביקורת על כתבה שכתב העיתונאי נדב איל העוסקת במשיב נוכח טענת הנתבע הנוסף להעלמת פרט מידע מהותי ורלוונטי לנושא הכתבה הנוגע לפעילות המשיב בעבר, כאשר הביקורת העיקרית היא על אופן הצגת הדברים במטרה "לנצח" את המבקש וכי לשם השגת מטרה זו הועלם מן הכתבה – על פי הנטען – פרט המידע האמור.

19. בהמשך לפרסום זה בא פרסומו של המבקש, שאף עיקרו הטחת ביקורת בעיתונאי ביחס לכך שבחסות המטרה הנתענת "לרדת על בן גביר" החניף למי שנטען כי ארגן קבלת פנים למחבל. כאן המקום להדגיש כי בפרסומו של המבקש אין כל התייחסות ישירה אל המשיב ושמו לא נזכר בו, בשונה מכפי שנעשה בפרסומו של הנתבע הנוסף שצורף, ומופיעה בו רק התייחסות למעשה שייחס לו הנתבע הנוסף כבסיס לביקורת המוטחת בעיתונאי.

20. נמצא כי פרסומו של המבקש עוסק בעיקרו בהתנצחות עם עיתונאי ועם הכיסוי העיתונאי ממנו הוא סובל, לטענתו, כך שמאחר שכותב הכתבה הציב לעצמו מטרה נטענת להציגו באור שלילי כשר בעיניו גם האמצעי של הסתרת עובדות רלוונטיות, ולשיטתו – המנוסחת בשפה בלתי מהוקצעת – גם עובדות בעייתיות במיוחד.

21. שעה שאלו הדברים העולים מתוך פרסומו של המבקש על פניו בלתי נמנעת המסקנה כי מדובר בפרסום המהווה חלק מן ההתנצחות היומיומית בין התקשורת לחלק מן הפוליטיקאים ונבחר הציבור ביחס לאופן הכיסוי לו זוכים או ממנו סובלים האחרונים – איש כהנחתו. התנצחות זו היא רכיב בודד מתוך יחסי הגומלין הענפים ורבי הפנים בין תחומי עיסוק אלו, האחד הקובע את סדר היום הציבורי וזקוק לפרסום על מנת להגיע לתודעת בוחריו ומבקשי דברו והשני המביא את הדברים לידיעת הציבור תוך בחירת ההדגשים, הרקע ואופן הצגתם ובה בעת זקוק למידע המצוי בידי הראשון ואף לקדימות על פני מתחריו בקבלתו, כל זאת כאשר

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

מטבע הדברים לכל עיתונאי עמדה פוליטית אשר שאלת מידת השפעתה על אופן הכיסוי שהוא מעניק לאירועים היא בליבת אותה התנצחות.

22. בשים לב לאמור לעיל, בין אם אעשה שימוש במבחן מתחם הסיכון הטבעי או במבחן הזיקה ההגיונית או במבחן הרלוואנטיות, המסקנה המתבקשת היא כי קיימת זיקה מובהקת בין הפרסום לבין תפקידו של המבקש כחבר הכנסת, ולכל הפחות זיקה התואמת את האופן המרחיב בו הוסבר המונח "למען מילוי תפקידו" בפס"ד מיעארי כמובא לעיל, וכזכור – כאשר יש ספק ביחס לזיקה זו פועל הספק לטובת הענקת החסינות לחבר הכנסת.

23. בנסיבות אלו אין בידי אלא להצטרף לדברי בית המשפט בת"א (שלום י-ם) 11732-03-19 **איתמר בן גביר נ' מיכל בירן** (13.12.2020) כי יש להגן באמצעות החסינות על הבעת עמדה של חברי כנסת בסוגיה הנתונה במחלוקת ציבורית גם כשהפרסום הוא עניין נגרר או משני לפעילותם כחברי הכנסת (פסקה 18).

אעיר כי אל פסק הדין האמור הפנה המבקש, ומנגד טען המשיב בתשובתו כי יש לתמוה על טיעונו זה שעה שהוא עצמו טען טענה הפוכה באותו הליך, אולם כאשר מדובר בטענה משפטית אשר לאחר הכרעת בית המשפט קיבל אותה המבקש גם אם עמדתו המקורית היתה שונה אין מניעה שיעלה במועד מאוחר יותר טענה משפטית על פי ההכרעה השיפוטית בהליך הקודם.

24. המשיב טען, בין היתר, כי על מקרה זה חלות הוראות שניים מסעיפי המשנה בסעיף 1(א1) לחוק הקובעים כי אין לראות התבטאות לא אקראית של חבר הכנסת כהבעת דעה במילוי או למען מילוי התפקיד, הנהנית מחסינות, אם יש בה – "(3) **הסתה לגזענות בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני**; (4) **תמיכה במאבק מזוין של מדינת אויב או במעשי טרור נגד מדינת ישראל או נגד יהודים או ערבים בשל היותם יהודים או ערבים, בארץ או בחוץ לארץ**".

25. לא ניתן לקבל טענה זו, שכן פרסום המבקש אינו עוסק במוצאו או גזעו של המשיב, אף אין כל זיקה מתחייבת בין המעשה המיוחס לו לבין מוצאו ובפרסום לא נאמר ואף לא נרמז – ולו ברמז דק מן הדק – כי היות המשיב ממוצא מסויים עומדת בזיקה כלשהי למעשה המיוחס לו.

26. הדברים מובהקים אף יותר ביחס לטענה המתבססת על קיומה בפרסום של "**תמיכה ... במעשי טרור נגד מדינת ישראל או נגד יהודים או ערבים בשל היותם יהודים או ערבים**", שעה שכל כולו של הפרסום משקף הסתייגות נמרצת מתמיכה במעשי טרור הנהנית, על פי הנטען בפרסום, מכיסוי עיתונאי אוהד המעלים אותה.

אבהיר מיד כי אינני מביע בשלב זה כל עמדה ביחס לשאלת אמיתות הפרסום, האמורה להתברר במסגרת ההליך העיקרי – לכל הפחות אל מול הנתבע הנוסף, אולם ברי כי לא קיים בפרסום המבקש אפילו שמץ מן האמור השולל קטגורית חסינות מחבר כנסת.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

27. עוד טען המשיב כי יש להקדים להכרעה בבקשה זו בירור עובדתי, תוך הפנייה לפסק הדין בע"א (מחוזי חיפה) 29466-01-15 ח"כ מירי רגב נ' גילי גולן (1.1.2015), שם קבע כך בית המשפט והורה לבית המשפט קמא לבחון אם בנסיבות העניין חוסה פעולת חברת הכנסת תחת החסינות המוקנית לה.

ברם, אין הנידון דומה לדין ובין המקרים קיים שוני מובהק, שכן בפסק הדין האמור עסק בית המשפט במקרה בו יוחסה לחברת הכנסת פגיעה בפרטיות התובע בכך שבמסגרת פרסום ברבים של מכתב דרישה ששיגרו אליו באי-כוחה בגין פרסומים פוגעניים נטענים שלו פורסמה גם כתובתו הפרטית ואף נטען כי פרסום זה יצר חשש לפגיעה בו או ברכושו.

פרסום כתובתו הפרטית של אדם שאינו איש ציבור ודאי שאינו חלק מתפקידו של חבר הכנסת וספק אם יכול לעלות כדי פעולה למען מילוי תפקידו, ובשל כך טעונה בירור עובדתי השאלה אם פרסום פרט זה בנסיבות המקרה חוסה תחת כנפי חסינות חברי הכנסת.

שונים לחלוטין פני הדברים בענייננו עת, כפי שהוצג לעיל, תוכן הפרסום עוסק בעניין שהוא חלק בלתי נפרד ממאבקי הכוחות בין פוליטיקאים לתקשורת סביב תחומי עיסוקם של הפוליטיקאים והעמדות שהם מבטאים ומבקשים לקדם, פרסום שעל פניו – ללא צורך בבירור עובדתי – נכנס תחת ההגדרה של פרסום "למען מילוי תפקידו כחבר הכנסת" של המבקש כפי שפורש בפסיקה.

אגב אורחא אעיר כי המקרה בו עסק פסק הדין בע"א 29466-01-15 שונה מדנן גם באשר דובר שם בתביעה שכנגד שהוגשה נגד חברת הכנסת ובית המשפט המחוזי הורה לבית המשפט קמא לבחון גם האם חלה החסינות גם בהליך תביעה שכנגד המוגשת מצד מי שנתבע על ידי חבר כנסת, בעוד שבענייננו עסקינן בתביעה עיקרית ולא בתביעה שכנגד.

28. לאור האמור, בשונה מן המקרה בו עסק ע"א 29466-01-15, אין בענייננו צורך בבירור עובדתי ובקיום דיון בבקשה במעמד הצדדים שכן הדברים ניכרים ועולים מתוך הפרסום על פניו ודי בהם כדי להוביל למסקנה כי יש להעניק את הגנת החסינות כחסם מקדמי טרם תחילת ניהול ההליך המשפטי לגופה של המחלוקת.

סיכום

29. לאור כלל האמור, מדובר במקרה העונה על המבחנים הנדרשים לצורך הקביעה כי חלה על הפרסום החסינות המהותית לה זוכה המבקש כחבר הכנסת, בהיותו הפרסום למען תפקידו כפי שמונח זה פורש בפסיקה בהרחבה, וגם אם היה ספק בעניין זה – ולא היא – היה על ספק זה לפעול לזכות הרחבת היקף החסינות שעה שעסקינן בפרסום ולא במעשה אחר.

30. אשר על כן התביעה נגד המבקש, הנתבע 1 בהליך העיקרי, נדחית על הסף ומאחר שלא התקיים דיון והמבקש לא הגיש כתב הגנה ישא המשיב בשכ"ט ב"כ המבקש בסך 2,500 ₪ בלבד.

בית משפט השלום בנתניה

ת"א 33783-09-22 עיסא נ' בן גביר ואח'

31. בירור התובענה ימשך נגד הנתבע הנוסף ועל הצדדים לפעול על פי הוראות תקנות סדר הדין האזרחי ביחס לכל המוטל עליהם טרם ישיבת קדם המשפט הראשונה.

32. המנ"ת תקבע מועד לישיבת קדם משפט על פי סדרי היומן.

ניתן היום, ח' אדר תשפ"ג, 01 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

אלי ברנד, שופט